Vantaa

Lausunnon antaminen ympäristöministeriölle valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksesta /TeA

VD/7503/00.04.03/2026

TeA/JN/JV/AKa/EL

Ympäristöministeriö pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa luonnoksesta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden energiahuoltoa koskevasta tarkistuksesta sekä tarkistusta koskevasta ympäristöselostuksesta. Lausunto pyydetään 2.12.2026 mennessä.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää maakunta-, yleis- ja asemakaavojen ohella. Valtioneuvosto linjaa niillä alueidenkäyttöä valtakunnallisesti merkittävissä asioissa, ja tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteet otetaan huomioon maakunta-, yleis- ja asemakaavoituksessa kunkin suunnittelutason tehtävän ja tarkoituksen mukaisesti.

Tarkistus kohdistuu valtioneuvoston vuonna 2017 hyväksymien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden lukuun 3.5 Uusiutumiskykyinen energiahuolto ja koskee energiajärjestelmän toimintavarmuuden huomioon ottamista osana alueidenkäytön suunnittelua. Vuoden 2017 jälkeen energiajärjestelmä on muuttunut merkittävästi. Hallituksen kehysriihen 2026 linjauksen mukaisesti VAT-päätökseen lisätään säätövoiman käyttöönottoa tukevat velvoitteet.

Nykyisten tavoitteiden rinnalle ehdotetaan lisättäväksi uusi tavoite:
Alueidenkäytössä otetaan huomioon energiajärjestelmän toimintavarmuuden tarpeet. Energiajärjestelmän toimintavarmuuden kannalta valtakunnallisesti merkittävien energian varastointi-, säätövoima- ja muiden joustoratkaisujen sekä niiden edellyttämien energia- ja siirtoverkkojen toteuttamisedellytykset turvataan.

Tarkistuksesta on laadittu viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen ympäristöselostus. Arvioinnissa tunnistettiin useita yhteensovittamistarpeita. Energiajärjestelmän toimintavarmuutta tukevien ratkaisujen hyödyt kohdistuvat usein laajasti energiajärjestelmään, kun taas vaikutukset näkyvät paikallisesti.

Vantaan kaupungin lausunnossa on korostettu sitä, että toimintavarmuutta tukevien ratkaisujen hyödyt kohdistuvat usein koko energiajärjestelmään tai laajoille alueille, kun taas vaikutukset näkyvät paikallisesti. Tämän vuoksi on tärkeää varmistaa, että samalla toteutuvat myös muut valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteet, kuten luonto- ja maisema-arvojen turvaaminen. Lisäksi tulee huomioida säätövoiman tuotannon ilmastovaikutukset, tarve kulutusta hillitseville toimille, sekä suurten kulutuskohteiden sijoittumisen ohjaaminen.

Kaupunginhallitus 1.12.2026

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa ympäristöministeriölle liitteen mukainen lausunto.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin lausunto ympäristöministeriölle valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksesta
- Lausuntopyyntö, Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistus
- Lausuntopyynnön liite: Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistus 2026 päätösluonnos ja perustelumuistio
- Lausuntopyynnön liite: VAT tarkistus 2026 ympäristöselostus

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavasuunnittelija Anna-Mari Kangas, puh. +358 50 302 9224
ympäristösuunnittelija Eira Linko, puh. +358 40 627 6577
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)